

Sygn. akt I C 539/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2017 roku

Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Kazimierz Firlej
Protokolant:	sekr. sądowy Katarzyna Boczek

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2017 roku w Suchej Beskidzkiej na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda J. S. kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) z tytułu zadośćuczynienia, z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2017 roku do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 200 zł (dwieście złotych) z tytułu odszkodowania, z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2017 roku do dnia zapłaty;
- ustala odpowiedzialność pozwanego na przyszłość, za skutki wypadku powoda w dniu 21 sierpnia 2013 roku;
- zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 500 zł (pięćset złotych) z tytułu części opłaty od pozwu i kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) z tytułu kosztów zastępstwa prawnego;
- nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej, kwotę 35 zł (trzydzieści pięć złotych) z tytułu pozostałej części opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony i kwotę 302,88 zł (trzysta dwa 88/100 złotych) z tytułu wydatków wyłożonych ze Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 539/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej

z dnia 8 maja 2017 r., sygn. akt I C 539/15

Pozwem z dnia 17 marca 2015 r. (k. 2) powód J. S. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę kwoty 10 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 8 maja 2014 r. do dnia zapłaty; tytułem odszkodowania za zwrot kosztów leczenia kwotę 200,00 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty; ustalenie odpowiedzialności

pozwanego na przyszłość za skutki wypadku drogowego z dnia 21 sierpnia 2013 r. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód wskazał, że w dniu 21 sierpnia 2013 r. około godz. 16:10 w miejscowości K. na parkingu M. K. restauracji (...)(...) doszło do wypadku, podczas którego doznał obrażeń ciała. Powód potknął się o wystającą kostkę brukową, doznając urazu w postaci skręcenia kostki w prawej nodze. Po zgłoszeniu szkody, pozwany decyzją z dnia 8 maja 2014 r. przyznał na rzecz powoda kwotę 3 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz odszkodowanie w kwocie 152,31 zł tytułem utraconych dochodów. Jako podstawę prawną roszczenia powód podał art. 444 § 1 i 445 § 1 k.c. Odnosnie terminu liczenia odsetek podniósł, że w dniu wydawania przez pozwanego decyzji z dnia 8 maja 2014 r. okoliczności faktyczne i podstawy żądania powoda były już tak dokładnie sprecyzowane, że roszczenia przedstawione w pozwie stały się wymagalne najpóźniej z tym dniem. Co do ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość wskazał, że uchroni go to przed ewentualnym osobnym procesem i pozwole na wyeliminowanie lub przynajmniej złagodzenie trudności dowodowych mogących wystąpić w kolejnej sprawie odszkodowawczej.

W odpowiedzi na pozew z dnia 7 września 2015 r. (k. 88) pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego dla pozwanego wedle norm przepisanych.

Pozwany podniósł, że wypłacone przez niego kwoty w pełni rekompensują skutki zdarzenia z dnia 21 sierpnia 2013 r. Podane przez powoda skutki zdrowotne pozostają bez związku z wypadkiem. W odniesieniu do daty liczenia odsetek wskazał, że wysokość zadośćuczynienia, jego jednorazowość i waloryzacyjny charakter uzasadnia przyznanie ich od daty wyrokowania. Dodatkowo pozwany podniósł, że brak jest podstaw do żądania ustalenia odpowiedzialności na przyszłość z uwagi na brak interesu prawnego powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 sierpnia 2013 r. powód J. S. jechał samochodem na urlop do W. wraz z żoną M. S., synem I. S. i teściową D. G.. Około godziny 16:10 zatrzymali się na parkingu M. K. przy restauracji (...)(...), ponieważ syn powoda chciał skorzystać z toalety. Powód wysiadł z samochodu i trzymając go za rękę szedł po chodniku z kostki brukowej. W pewnym momencie powód potknął się na kostce brukowej, która była ruchoma i wystawała. Wkręcił prawą nogę i przewrócił się. Ciężko było mu się podnieść. Z pomocą przyszły mu żona i teściowa, które odprowadziły go do znajdującego się na zewnątrz lokalu stolika. Następnie zawołali menadżera restauracji (...)(...), spisali protokół ze zdarzenia i zrobili zdjęcia. Po jakimś czasie powód wraz z rodziną wsiadł ponownie do samochodu, który od tego momentu prowadziła już jego żona. Powód będąc we W. z uwagi na odczuwany ból nie był w stanie nic zwiedzać. Przebywał w wynajętym mieszkaniu. Żona chciała zawieźć go do (...) szpitala, ale powód stwierdził, że spróbuje jakoś przeczekać. Obawiali się, że powód musiałby zostać w szpitalu we W.. Ponieważ ból nie ustąpił, postanowili wrócić do domu.

Dowód: opis zdarzenia (k. 10), fotografie (k. 11-13), zeznania świadka D. G. (k. 115/2-116, czas nagrania: 00:07:50), zeznania świadka M. S. (k. 116-116/2, czas nagrania: 00:29:42), zeznania powoda J. S. (k. 165-166, czas nagrania: 00:02:55)

Po powrocie do domu, w dniu 24 sierpnia 2013 r., powód udał się do szpitala w S.. Na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym wykonano u powoda Rtg, stwierdzono skręcenie stawu skokowego prawego. W badaniu opisano obrzęk i bolesność wokół kostki bocznej, odnotowano, że powód ma ortezę, którą założył w domu. Odnotowano częste skręcenia stawu skokowego.

Powód kontynuował leczenie w poradni ortopedycznej. W dniu 28 sierpnia 2013 r. był na kontroli, na której zaobserwowano ból i obrzęk okolicy więzadła strzałkowo-skokowego przedniego, strzałkowo-piętowego i trójgraniastego, opisano podbiegnięcia krwawe z boku, opisano niestabilność boczną i przednią stawu skokowego, zalecono odciążenie, chłodzenie, elewację, opatrunek elastyczny i rehabilitację. W dniu 2 września 2013 r. zaobserwowano utykanie, ból przy obciążeniu, zalecono ortezę i ćwiczenia. W dniu 9 września 2013 r. opisano ból

wysiłkowy, niewielki obrzęk, zalecono stabilizator. Natomiast w dniu 9 października 2013 r. opisano niestabilność przednią stawu, ból ścięgien w przedziale przednim prostowników, chód wydolny, podano możliwość leczenia operacyjnego. Na tym etapie leczenie zakończono.

Doznany w dniu 21 sierpnia 2013 r. przez powoda uraz wymagał leczenia – unieruchomienia stawu skokowego prawego, ograniczenia chodzenia, odciążania kończyny. Powód zdjął stabilizator po 2-3 tygodniach. Przez ten czas pozostawał na zwolnieniu lekarskim. Potrzebował pomocy osób bliskich przy codziennych czynnościach i w dojazdach do szpitala. Pozostawał w łóżku, członkowie rodziny podawali mu posiłki, ubranie, sprząтали po nim.

Dowód: dokumentacja medyczna (k. 14-15, 108), opinia biegłego sądowego z dnia 25 lipca 2016 r. (k. 122), opinia uzupełniająca biegłego sądowego z dnia 15 grudnia 2016 r. (k. 144), zeznania świadka D. G. (k. 115/2-116, czas nagrania: 00:07:50), zeznania świadka M. S. (k. 116-116/2, czas nagrania: 00:29:42), zeznania powoda J. S. (k. 165-166, czas nagrania: 00:02:55)

W dniu 6 listopada 2014 r. powód ponownie doznał urazu prawego stawu skokowego. Na SOR w S. wykonano Rtg – bez zmian pourazowych. Zastosowano leczenie zachowawcze polegające na unieruchomieniu w szynie gipsowej. Podczas wizyty w dniu 18 listopada 2014 r. w poradni ortopedycznej opisano ponowny uraz stawu skokowego prawego, obrzęk, niestabilność, wydano wnioski na ortezę stawu, zalecono wykonanie badania MRI.

Powód pojechał do K. do specjalisty od stawów skokowych doktora G. J.. W dniu 14 listopada 2014 r. po wykonanym u powoda badaniu USG opisano stan po dużej awulsji więzadła strzałkowo-skokowego przedniego od kości skokowej (ok. 1 cm), dużą niewydolną bliznę, niewydolne, luźne więzadło strzałkowo-piętowe oraz stan po awulsji warstwy głębokiej więzadła trójgraniastego z zachowaniem wydolności więzadła. Powód został zakwalifikowany do leczenia operacyjnego w dniu 9 grudnia 2014 r. Ponadto zalecono chodzenie w stabilizatorze i rehabilitację. W dniu 13 stycznia 2015 r. zakończono leczenie.

W dniu 3 marca 2015 r. odnotowano oczekiwanie na zabieg oraz dolegliwości ze strony stawu kolanowego lewego. W dniu 11 marca 2015 r. wykonano badanie MRI, które wykazało zerwanie więzadła strzałkowo-skokowego przedniego, częściowe uszkodzenie więzadła strzałkowo-piętowego, strzałkowo-skokowych tylnych i więzadeł skokowo-piętowych w zakresie zatoki stępu.

Powód czeka w kolejce do operacji, przewidywany termin to 2018 r.

Dowód: dokumentacja medyczna (k. 20-26, k. 86, k. 108), opinia biegłego sądowego z dnia 25 lipca 2016 r. (k. 122), opinia uzupełniająca biegłego sądowego z dnia 15 grudnia 2016 r. (k. 144), zeznania świadka M. S. (k. 116-116/2, czas nagrania: 00:29:42), zeznania powoda J. S. (k. 165-166, czas nagrania: 00:02:55)

Powód wciąż odczuwa ból skręconej nogi. Stosuje wówczas leki przeciwbólowe. Od czasu przedmiotowego zdarzenia spadła jego aktywność fizyczna. Powód nie może już chodzić po górach, grać ze swoim 10-letnim synem w piłkę nożną.

Powodowi zdarzyło się kilka razy podczas spacerów skręcić nogę i upaść. Działo się tak gdy np. stanął na mały kamyczek.

Powód jest zatrudniony w zakładzie stolarskim. Charakter wykonywanej pracy wymusza na nim przebywanie w pozycji stojącej. Przy dłuższym chodzeniu czy staniu powoda boli noga, jest opuchnięta i zsiniała.

Powód idąc do pracy zakłada ortezę, po powrocie z pracy ortezę nie używa albo używa jej sporadycznie.

Dowód: zeznania świadka D. G. (k. 115/2-116, czas nagrania: 00:07:50), zeznania świadka M. S. (k. 116-116/2, czas nagrania: 00:29:42), zeznania powoda J. S. (k. 165-166, czas nagrania: 00:02:55)

Powód w wieku 9 i 19 lat miał skręconą stopę, ale nie pamięta którą. Miał trzy razy skręcony staw skokowy w lewej nodze: raz kiedy schodził z basenu pływackiego, następnym razem na krawężniku koło domu, a trzeci raz na chodniku

w S.. Powód uczestniczył w wypadku samochodowym, w którym zerwał więzadła krzyżowe w kolanie, przeszedł trzy operacje na lewe kolano.

Dowód: zeznania powoda J. S. (k. 165-166, czas nagrania: 00:02:55)

Obecnie powód znajduje się w stanie po skręceniach stawu skokowo-goleniowego prawego z uszkodzeniem aparatu więzadłowego stawu, z niestabilnością stawu, co stanowi 12% uszczerbek na zdrowiu, określony w pkt 162a Załącznika oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. z 2013 r. poz. 954 t. j.).

Aktualny stan zdrowia powoda jest sumą przebytych urazów stawu skokowego prawego. Uszczerbek na zdrowiu spowodowany urazem z dnia 21 sierpnia 2013 r. wynosił 4%.

Urazy stawu skokowego prawego po 21 sierpnia 2013 r. spowodowane są niestabilnością stawu skokowo-goleniowego z powodu uszkodzenia więzadeł stawu.

Aktualnie planowane leczenie operacyjne ma związek z przedmiotowym zdarzeniem i pozostałymi urazami stawu skokowego.

Dowód: opinia biegłego sądowego z dnia 25 lipca 2016 r. (k. 122), opinia uzupełniająca biegłego sądowego z dnia 15 grudnia 2016 r. (k. 144), opinia uzupełniająca biegłego sądowego z dnia 21 lutego 2017 r. (k. 154)

W dniu 27 listopada 2014 r. powód zakupił zaleconą mu ortezę stabilizującą staw skokowy za kwotę 200,00 zł.

Jedna orteza starcza na rok. NFZ refunduje taką ortezę co dwa lata.

Dowód: paragon imienny (...) (k. 27), zeznania świadka M. S. (k. 116-116/2, czas nagrania: 00:29:42)

Powód zgłosił szkodę do pozwanego. Decyzją pozwanego z dnia 3 grudnia 2013 r. powodowi zostało przyznane tytułem zadośćuczynienia 3 000,00 zł.

Decyzją z dnia 8 maja 2014 r. pozwany przyznał powodowi, tytułem utraconych dochodów, odszkodowanie w wysokości 152,31 zł, stanowiące różnicę pomiędzy wysokością wynagrodzenia przewidzianego w umowie, a faktycznie wypłaconym, w miesiącach, w których pozwany przebywał na zwolnieniu.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 8 maja 2014 r. (k. 28-29, 101-101/2), pismo pozwanego z dnia 3 grudnia 2013 r. (k. 100-100/2)

Ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Opinia biegłego sądowego chirurga, ortopedy i traumatologa lek. med. M. Ś. (1) z dnia 25 lipca 2016 r. (k. 122) była kwestionowana przez pełnomocnika pozwanego, który pismem z dnia 7 września 2016 r. (k. 134) zgłosił do niej zastrzeżenia. Z kolei pełnomocnik powoda pismem z dnia 4 października 2016 r. (k. 136) wniósł o sporządzenie przez biegłego opinii uzupełniającej, zawierającej odpowiedź na podane przez niego w tym piśmie pytania. Sąd zwrócił się do biegłego o ustosunkowanie się do podniesionych zarzutów (k. 140), w związku z czym biegły sporządził opinię uzupełniającą z dnia 15 grudnia 2016 r. (k. 144). W odpowiedzi na opinię uzupełniającą, pismem z dnia 10 stycznia 2017 r. (k. 148), pełnomocnik pozwanego wniósł o udzielenie przez biegłego wyjaśnień uzupełniających. Biegły sądowy w związku z tym złożył drugą opinię uzupełniającą z dnia 21 lutego 2017 r. (k. 154). Sąd podzielił w całości wnioski opinii lek. med. M. Ś. (1), która była spójna, logiczna i sporządzona przez osobę o odpowiedniej wiedzy i kwalifikacjach.

Sąd zważył co następuje:

Stosownie do art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Stosownie do treści § 4 cyt. przepisu uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Zgodnie z art. 444 § 1 zd. 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Z kolei art. 445 § 1 k.c. stanowi, iż w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Bezspornym w ramach niniejszego postępowania była odpowiedzialność pozwanego co do zasady. Pozwany wydając w postępowaniu likwidacyjnym decyzję przyznającą zadośćuczynienie uznał swoją odpowiedzialność, a jedynie zakwestionował wysokość żądanej z tego tytułu sumy. Pozwany podnosił, że kwota która została już przyznana powodowi, w całości wyczerpała jego roszczenie. Pozwany przyznał powodowi przed wytoczeniem powództwa tytułem zadośćuczynienia kwotę 3 000,00 zł oraz 152,31 zł tytułem odszkodowania.

W przedmiocie roszczenia o zadośćuczynienie oceny wymagało zatem to, czy wypłacona powodowi przez ubezpieczyciela w postępowaniu przesądowym kwota 3 000,00 zł odpowiada pojęciu „odpowiedniej” w rozumieniu dyspozycji art. 445 § 1 k.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, iż zadośćuczynienie jest sposobem naprawienia krzywdy. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne, ból i inne dolegliwości oraz cierpienia psychiczne, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała, czy rozstroju zdrowia, a celem zadośćuczynienia jest przede wszystkim złagodzenie tych cierpień, które ma mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości.

Sąd uznał, że w zaistniałych okolicznościach sprawy, z uwagi na konsekwencje doznanego przez powoda urazu, ustalone w oparciu o opinię biegłego lek. med. M. Ś., kwota 3 000,00 zł nie stanowi sumy odpowiedniej, rekompensującej doznane przez powoda cierpienia psychiczne i fizyczne. Powód po zdarzeniu z dnia 21 sierpnia 2013 r. musiał pozostawać z unieruchomionym stawem skokowym co ograniczyło jego możliwość poruszania się. Nie mógł obciążać kończyny. Powód potrzebował w tym czasie pomocy innych osób przy wykonywaniu codziennych czynności. Ponadto odczuwał dolegliwości bólowe, zażywał leki przeciwbólowe. Do chwili obecnej nosi ortezę. Znacznemu ograniczeniu uległa jego aktywność fizyczna. Nie może ze swoim 10-letnim synem spędzać aktywnie czasu - grać z nim w piłkę.

Sąd przyznając kwotę zadośćuczynienia w wysokości 10 000,00 zł miał jednak przede wszystkim na uwadze treść opinii biegłego, z której wynika, że urazy stawu skokowego po dniu 21 sierpnia 2013 r. spowodowane są niestabilnością stawu skokowo-goleniowego z powodu uszkodzenia więzadeł stawu właśnie na skutek przedmiotowego zdarzenia. Powód aktualnie oczekuje na planowane leczenie operacyjne w związku z przedmiotowym zdarzeniem i pozostałymi urazami stawu skokowego.

Mając na uwadze wszystkie wskazane wyżej okoliczności oraz przedstawione rozważania prawne Sąd uznał, że właściwą należną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę kwotą jest 13 000,00 zł, co przy uwzględnieniu wypłaconej przez ubezpieczyciela sumy 3 000,00 zł oznacza, że roszczenie o zadośćuczynienie okazało się zasadne w całości, o czym Sąd na podstawie wyżej powołanych przepisów orzekł jak w pkt 1 sentencji.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. od dnia wyrokowania. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd brał bowiem pod uwagę również kolejne urazy jakich doznał powód po przedmiotowym zdarzeniu, które miały miejsce już po dniu 8 maja 2014 r., a pozwany nie miał o nich wiedzy.

W pkt 2 sentencji, na podstawie art. 444 § 1 k.c., Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem odszkodowania kwotę 200,00 zł. Powód po przedmiotowym zdarzeniu, w związku z zaleceniem lekarzy, nabył za wskazaną kwotę ortezę stabilizującą staw skokowy. Wydatek ten obejmuje zatem koszty wynikłe z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia i stanowi naprawienie szkody w świetle powołanego wyżej przepisu.

W pkt 3 sentencji Sąd ustalił odpowiedzialność strony pozwanej na przyszłość, za skutki wypadku powoda. Ustalenie odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku opiera się na art. 189 k.p.c., zgodnie z którym powód może żądać ustalenia istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W ocenie Sądu powód posiada interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego na przyszłość. Materiał dowodowy sprawy daje podstawy do przyjęcia, że po wydaniu wyroku mogą ujawnić się kolejne skutki wypadku. Powód w dalszym ciągu jest w trakcie leczenia, wymaga zabiegu operacyjnego. Konsekwencji leczenia nie można przewidzieć.

O kosztach postępowania Sąd orzekł jak w pkt 4 i 5 sentencji wyroku zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu zawartą w art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 500,00 zł, stanowiącą część opłaty od pozwu, od której powód nie został zwolniony oraz kwotę 2 417,00 zł, stanowiącą wynagrodzenie pełnomocnika powoda, ustalone w oparciu o § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490) wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa – 17,00 zł. Ponadto Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej kwotę 35,00 zł z tytułu pozostałej części opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony i kwotę 302,88 zł z tytułu wydatków wyłożonych ze Skarbu Państwa, zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 623 t. j.). Na kwotę 302,88 zł złożyła się opłata z udostępnienie dokumentacji medycznej przez ZOZ w S. – 15,15 zł (k. 110) oraz wynagrodzenie biegłego lek. med. M. Ś. (1) – 287,73 zł (k. 124).